

[Statsministeren]

omstillinger. Der er ind imellem noget gammelt, der må vige for noget nyt. Men i dag er balancen positiv. Siden udviklingen vendte i foråret 1983, er der skabt over 90.000 nye arbejdspladser – og de er næsten udelukkende skabt i den private sektor.

Det er en udvikling, som samtidig har været med til at lette den frygt for fremtiden, som ikke mindst lønmodtagerne uvilkårligt måtte leve med i en periode med fortsat stigende arbejdsløshed.

Vi har stadig en arbejdsløshed, som er alt for stor. Regeringen er helt på det rene med de sociale og menneskelige problemer, det skaber. Men vi lever ikke længere med frygten for, at flere og flere måned efter måned skal blive ramt af arbejdsløshed. Tværtimod: siden udviklingen vendte, er der blevet ca. 40.000 færre arbejdsløse – og det på trods af den store tilgang til arbejdsmarkedet. Der er nu færre mennesker, som på grund af arbejdsløshed er henvist til kontanthjælp. Og vi har lov til at regne med, at den udvikling vil fortsætte i de kommende år.

Det hjælper i høj grad de unge. Antallet af arbejdsløse under 25 år er fra maj 1983 til maj i år faldet fra 71.000 til under 60.000. Vi har færre unge arbejdsløse, end de har i de andre EF-lande. Og det er naturligvis lettere at få en uddannelse i et erhvervsliv i fremgang, end det var i et erhvervsliv, der var præget af mismod og tilbagegang.

Det er også i løbet af de tre år lykkedes at fjerne den utryghed, der fulgte i kølvandet på den stadige forringelse af statsfinanserne. Vi har fortsat et underskud på statens budget. Men vi kan nu begynde at se enden på det underskud. I 1985 skønner vi at det bliver på 36 mia kr. For 1986 budgetterede finansministeren, da han forelagde sin finanslov, med et underskud på 26 mia kr. Vi føler os helt sikre på, at det underskud er helt væk, når vi når frem til 1990. Det forudsætter selvfølgelig, at vi fastholder den stramhed i udgiftspolitikken, som ligger i, at det offentlige udgifter reelt ikke må stige. Her er ingen vej udenom.

Fastholdelsen af denne udgiftspolitik vil gøre det nødvendigt, at vi til stadighed foretager mange omprioriteringer i de offentlige budgetter. Vi har jo ikke råd til – det ville ikke være klogt – at lade budgetterne fryse fast én gang for alle i fastlagte mønstre. Og der er naturligvis nye opgaver, som skal lø-

ses. F. eks. skal vi nu indføre en ny regulering af dagpengenes maksimumssats, og der skal ske en gradvis forbedring af Statens Uddannelsesstøtte, bl. a. gennem en koordinering af støttesatserne. Men vi bliver nødt til at være tilbageholdende på andre områder, hvor behovene kan være blevet mindre påtrængende i tidens løb.

Det, jeg her har sagt, gælder for kommunerne såvel som for staten. I disse år kan det ikke nytte at tro, at vi kan forbedre forholdet mellem kommunerne og deres borgere ved bare at udvide drift og anlæg i kommunerne. For det er selvfølgelig nødvendigt, at såvel kommunerne som staten lader være med at forøge deres udgifter netop nu og lever op til de retningslinjer, der er afstukket for de kommunale budgetter. Det, der altså er afgørende, er, at den samlede offentlige udgiftspolitik ikke bliver gennemhullet.

Men siden regeringen trådte til, er der da på en række områder gennemført større frihed for den enkelte kommune inden for de givne rammer. Frikommuneprojektet er et væsentligt reformarbejde, som vil føre til bedre publikumsbetjening og større kommunal selvstændighed. Refusionsomlægning og decentralisering af det kommunale løntilsyn er to andre eksempler på udvidelse af den kommunale selvbestemmelse.

Det økonomiske opsving skaber imidlertid nye problemer, og dem skal vi nu være parate til at gribe ind over for. Det gælder først og fremmest udviklingen på betalingsbalancen, som har været klart utilfredsstillende i det sidste års tid. Vi fik et markant fald i underskuddet i 1983, men i løbet af 1984 og især i 1985 er der sket en mærkbar forværring af betalingsbalancen.

Der er flere årsager til den udvikling. I 1984 steg det private forbrug. Den forbedring, der skulle komme fra den stigende anvendelse af danske energikilder – olie, naturgas, halm og flis – er blevet modvirket af et større brændselsforbrug, fordi vinteren var så lang og hård. De meget høje dollarkurser i begyndelsen af året har givet os merudgifter både til varekøb og til rentebetaling. Men de to væsentlige faktorer bag forringelsen af betalingsbalancen i 1985 har dels været en meget kraftig stigning i importen af maskiner og andet kapitaludstyr, dels en for svag udvikling i industrieksporten i den første del af 1985.